

Röpülünk,
mint a mesében.
(24–25. oldal)

Fejtetőre állt a tél
a 11. oldalon. Nekünk
annyira tetszett, hogy
címlap lett belőle.

Miért ne lépj
a patak jegére?
(20–21. oldal)

Rejtvény, vicc,
kézimunka melléklet,
NAPTÁR
a 2021-es évre

NAPSUGÁR

1.

GYERMEKIRODALMI LAP • LXV. ÉVFOLYAM • 715. SZÁM

2021. JANUÁR

CSEH KATALIN

Hóleányok

Hóleányok, merre jártok?
Csillag csöndjén mire vártok?

Hóleányok, hol bóklásztok?
Fellegsonon kóricáltok?

Hóleányok, megremegtek?
Sóhajszálon lengedeztek?

Hóleányok, játszi lények,
jég tükrére könnyen léptek?

Hóleányok, jöttök-mentek,
dérlepelben ellebegtek.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Légy áldott, régi hely

Részlet

Légy áldott, régi hely,
légy áldott, régi ház,
légy áldott, régi tej,
légy áldott, régi láz.

Légy áldott, régi zaj,
légy áldott, régi csend,
mely mint egy messzi jaj,
álmomba visszacseng.

Légy áldott, régi hó,
légy áldott, régi hó,
te szívemet nyitó,
te lelkelem építő.

Év múlik, évet ér,
egymást hajtja
négy testvér.
Boldog új
esztendőt!

BERTÓTI JOHANNA

Repülés

Szárnyaltam, repültem,
magasba lendültem,
a légben eveztem,
nem féltem cseppet sem,
az eget elértem,
úsztam a napfényben.

De ez csak álom volt,
mit reggel lerombolt
a kába ébredés,
gyanakvás, kétkedés.
Szárnyatlan lény vagyok,
indulhatok gyalog.

Avagy megtehetem:
álmodom éberen,
magasba lendülök,
bátran elrepülök.
Mitől is rettegnék?
Megtart a teljesség.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Láthatatlan Idő

Lábain nesztelen cipő,
nézd csak, a sietős Idő
köztünk fel-alá járkál,
nem áll meg kapunál, háznál.

Pörög és gyorsan telik,
keresők sosem lelik,
légiesen és könnyen,
hónapról hónapra szökken.

Ne keresd, úgysem látod,
kutatva sem találod,
hóbortos, mégsem téved,
elhozta az új évet!

3. rész:

A nyelvóra

Alig fújták ki magukat az új lakók, a gyerekek már körülöttük sűrögtek-forogtak. Mindenki segíteni akart. Egyesek élelmet hoztak, mások bútorokat, használati tárgyakat. Matyiék hozzákezdték a nyelvtanításhoz.

– Ez a kenyér, az a víz, itt az ujjam, éppen tíz – mutogatott Matyi.

– Ez a kenyér, az a víz, itt az ujjam, éppen tíz – énekelte a fiatal szőke nő, Kadencia.

Matyit elbűvölte a csengő szopránhang, megpróbálta utánozni. Először csak karattyolt, de aztán tisztulni kezdett a hangja, és hamarosan vígan énekelt Kadencia után. Így történt, hogy miközben tanítottak, maguk is tanultak.

Matyi példáján a többi gyerek is felbuzdult.

– Kislány vagyok, ő meg fiú, zöld a szeme, s nagyon hiú – mondta Sári Gyurkára mutatva.

Kadencia ezt is elénekelte.

Most Sári próbálgatta énekhangját: úgy rikácsolt, mint egy rekedt kiskakas. Majdnem fel is adta, mert a többi gyerek a hasát fogta nevéttében. De Kadencia ölébe ültette, és addig énekelt vele, amíg rátalált énekhangjára.

A siker láttán Gyurka is bekapcsolódott a tanításba.

– Ott a lábam, itt a kezem, azt se tudom, hova tegyem – tanította Kadencia férjének, Oktávnak.

Oktáv hibátlanul mondta vissza a leckét pazar baritonján.

Gyurka hangját nehéz volt előcsalogatni, ám amikor végre sikerült, minden szem részegeződött, olyan szépen szólt.

A zenebonában a két idegen kislány, Trilla és Triola is gyorsan feloldódott. Peti fogócskát játszott velük:

– Szaladj gyorsan előlem, el is bújhatsz felőlem, ha elkaplak megforgatlak, aztán jól megropogtatlak – mondogatta nekik.

Három kör után a gyerekek már maguktól énekeltek a versikét. A negyedik körnél Peti is bekapcsolódott.

Közben a kíváncsiskodók egymásnak adták a ki-lincset. Senki sem akart kimaradni a nyelvtanulásból. A fiatalabbak egyből bekapcsolódtak, az idősek a fal mellett álldogálva tátották a szájukat.

Kadenciáék bámulatos gyorsasággal haladtak: minden szót egyből megjegyeztek. Este a téren már folyékonyan énekeltek a helybeliek nyelvét. De a városiak sem hagyták magukat: jártukban-keltükben, álltukban-fektükben, munka közben, padon ülve kornyikáltak, dudorásztak, ki, ahogyan tudott.

Lassan már a vénasszonyok is énekelve pletykáltak:

– Képzeld, szegény Varga Julcsa teljesen odavan, amióta elvitték Garzó Pétert katonának. Tegnap este meglestem: a rétre ment – újságolta az egyik.

– Egyedül volt este a réten? Mit csinált ott? – kérdezte a másik.

– Este volt már, csillag volt az égen, Varga Julcsa mezítláb a réten, sajnálta a cipőjét felhúzni: Garzó Péter nem vesz újat néki – dalolta az egyik.

– A balga, ha Virág Jánost választotta volna, nem fájna a feje. Annyi cipője lenne, ahány hajszála – okoskodott a másik, miközben az udvarból kiszaladó két macskája, a cirmos és a fekete, az ölébe ugrott.

– Sicc, sicc – seperte le magáról a dörgölődő jószágokat.

A macskák sértődötteen, duettben nyávogtak:

*Nyáu, nyáu, fakeret,
kérek tejet, kenyeret,
kolbászt vagy két bakarasszal,
hogy aludjak tele hassal,
s altatódalt cincogjanak
fejemenél az egerek.
Nyáááu, nyáááu,
nyáááu, nyáááu...*

– Megáll az eszem, már a macskák is énekelnek! – csapta össze kezét a macskás vénasszony.

(Februárban folytatjuk.)

A kolozsvári zeneiskolában Bak Márta tanítónő tavalyi negyedikesei megrajzolták a meséből készült operaelőadás jeleneteit.

Gombos Ádám

Kis-Juhász Zita

Szenkovics Tamás

Sinkó Ilka

Játéklecke

A tanítóm úgy beszélte, hogy igen nagy különbség van a játék és a munka között.

Mert még az idejük is külön van kiszabva. Az órán kell munkálkodni, a tízpercben pedig játszani. Ez igen fontos különbség már a terjedelmet illetőleg is. Mert a munka egy óra hosszat tart, a játék meg csak tíz percig.

És ezenkívül is más a játék és más a munka. Mert a játék alkalmával mindenki azt játszik, amit akar. Viszont a munkában azt végzi, ami szükséges: ha számolni kell, akkor még a példa is szigorúan elő van írva.

De mégsem ebben áll a legfőbb különbség. Hanem abban, hogy egészen más a szabályzata az egyiknek, mint a másiknak. Ha dolgozunk, így szólunk: „Beültetjük kiskertünket a tavasszal.”

És csakugyan beültetjük.

Míg ha játszunk, így szólunk: „Beültetjük kiskertünket a tavasszal.”

És egyáltalán nem ültetjük be. Csak úgy teszünk, mintha virágot ültetnénk. Közben pedig mosolygunk, illegünk-billegünk.

Mert mi magunk tudjuk a legjobban, hogy nincs a kezünkben virágpálánta, se ásó. Sőt, talán kertünk sincsen. De nem áruljuk el futkosásunk fényes eredménytelenségét.

Eltöprengtünk ezen a tanításon, ami nem volt játék. Azt akkor már hazulról tudta mindenki, hogy baj van a munkával. Mert időnként a felnőtteknek nem volt munkájuk, és ez volt az egyik szerencsétlenség. Ha pedig került munka, az olyan volt, mintha valaki a kertet igazságtalanságokkal ültette volna be a tavasszal. És ez volt a másik szerencsétlenség.

Gondolkodtunk hát, és olyasmit éreztünk, hogy most már a játékkal is baj van. Talán időnként az is elfogy, ha pedig kerül, nem lesz benne köszönet.

Valaki fölállt, menteni a menthetőt:

– Mi úgy tudtuk, hogy a munka veritékes. A játék pedig könnyű és vidám. Ez a különbség...

A tanítónk megrázta a fejét.

– Győződjetek meg róla – mondotta. Aztán kivitt az udvarra, és megparancsolta, hogy játsszunk.

– Játsszátok azt, hogy *Beültettem kiskertemet a tavasszal.*

Hozzákezdünk. Ment is egy darabig. Aztán megkérdezte valaki:

– Nem lehet egy kicsit pihenni?

De még öt percig tartott a játéklecke. Akkor már belefáradtunk, verítékeztünk.

– Látjátok – mondta a tanítónk –, a játék is lehet nehéz és veritékes. De a munka is lehet vidám és lelkesítő. Mert az sohasem fáradtságos, aminek számotokra értelme van.

NEMES NAGY ÁGNES

Hóesésben

Szakad a hó nagy csomókban,
veréb mászkál lent a hóban.

Veréb! Elment az eszed?

A hóesés betemet.

Nem is ugrálsz, araszolsz,
hóesésben vacakolsz.

Fölfújta a tolladat,
ázott pamutgombolyag.

Mi kell neked? Fatető!

Fatető!

Deszka madáretető!

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Ahogy a cinkék

Repülök, ahogy a cinkék,
Egy ágra, ami ma nincs még.
Repülök, ahogy a cinkék
Az égig, ami megint kék.

Repülök, ahogy a pintyek,
Ha magamig repítnek.
Repülök, ahogy a pintyek
Leintenek a liftnek.

Repülök, ahogy a struccok,
A vágy fülembe suttog.
Repülök, ahogy a struccok,
Az álomúrbe ugrok.

A négy évszak

Cseh mese, BENEDEK ELEK nyomán

Valahol messze, az erdő aljában, volt egy házikó, abban lakott egy özvegy-asszony a két leányával, Klárával és Laurával. Szép volt Klára, haja szőke, arca piros, szeme kék. Nővére mérges, irigy természetű volt, de anyjuk Laurát szerette. Laura nem szerette Klárát, s azon törte a fejét, hogyan tüntethetné el a háztól hűgát, akinek szépségét, jóságát irigyelte.

Egy zimankós téli napon azt mondja az anyjának:

– Anyám, én ibolyát szeretnék ma!

– Ibolyát? Te talán álmodsz, kislányom, hiszen egy szál nem sok, annyi virág sincs az erdőben.

De Laura addig beszélt, amíg az anyja beleegyezett, s Klárát úgy, ahogy volt, vékonyka ruhájában elindították az erdő felé.

– Haza ne gyere ibolya nélkül – kiáltotta utána Laura, amikor elindult.

Amint ment a fák között, dobogott a szíve a félelemtől, hátha kiugrik a sűrűből egy farkas és széttépi? De ahelyett madárka ugrált egy száraz ágon, fütyörészett, csiripelt, s olyan kedves volt, hogy Klára elfelejtette bánatát. A madarat követve Klára egy tisztáson lobogó tüzet látott. Odasietett.

A tűz körül tizenkét furcsa ember ült. Háromnak hosszú, fehér szakálla, hófehér ruhája, másik háromnak arany szakálla és zöld ruhája volt. A harmadik csapat ezüst szakállú és sárga ruhájú, a negyedik fekete szakállú és bíbor ruhájú volt. Kedvesen fogadták Klára köszönését.

Az egyik, akinek fagyos volt hátul a haja, megszólította:

– Hol, merre jársz itt ebben a fagyos időben, te kislány?

– Ibolyát kell szednem a testvéremnek, s anélkül nem szabad hazamennem. Engedjék meg nekem, hogy megmelegítsem a kezemet a tűznél – válaszolta Klára.

A fehér szakállú odafordult az egyik bíbor ruhájú társához:

– Ibolyát csak te adhatsz, Május testvér. Nem segítenél? Megfagy a kislány ebben a hidegben.

– Hogyne segítenék – mondta Május mosolyogva, aztán kivette Január kezéből a pálcát, s jól megpiszkálta vele a tüzet.

Azon nyomban eltűnt a jég a fákról, zöld levelek bújtak elő, a hó helyén virágok nyíltak. Klára annyi ibolyát talált, hogy alig fért a markába. Megköszönte illendően az öregek jóságát, elbúcsúzott tőlük, és indult hazafelé.

Volt nagy csodálkozás, álmélkodás, amikor hazaért! Laura szagolgatta mérgesen az ibolyát, és még rosszabbul bánt Klárával, mint azelőtt.

Másnap reggel Laura azt parancsolta Klárának, hogy induljon útnak, és szamóca nélkül haza ne merjen térni.

Klára nekiindult a homályos erdőnek. A madárka ismét ott csicssergett, ugrált előtte, amíg csak fel nem ragyogott a tegnapi tűz fénye. A tizenkét apó csendesen üldögélt a tűz mellett, s mikor odaért, Január testvér így szólt hozzá:

– Miért jöttél ismét? Most a Jégkirály uralkodik, s annak nagyon kemény ám a keze.

– Jó bácsikám, a testvérem szamócát akar enni, de hol találjak ilyen hideg időben?

Január az egyik sárga ruhás emberhez fordult:

– Szamócát csak te adhatsz, Június testvér. Segíts a mi kis barátunkon.

– Hogyne segítenék – mondta Június testvér mosolyogva, s pálcájával megpiszkálta a tüzet.

Lombba borultak a fák, bogyók ültek a bokrokon, a fűben mosolyogtak a szamócák.

Klára egész köténnyel szedett az édes gyümölcsből. Megköszönte az apók jószágát, elbúcsúzott, s indult hazafelé.

Anyja és nővére amikor meglátták, majd megpukkadtak a méregtől. Laura megszidta, hogy milyen soká időzött, s azután ímmel-ámmal megette a szamócát.

Alig hajnalodott másnap, felébresztették, hogy rögtön menjen az erdőbe, szedjen almát.

– Olyan hideg van – szolt Klára, és könnyögött, hogy ne küldjék el. De ők csak ennyit mondtak:

– Rögtön készülj, és menj!

Klára nagy búsan felöltözött, s kiment ismét egyedül a havas erdőbe.

A kis madár egy ágon aludt. Helyette erdei egérke bújt elő egy odvas fából, s így szólt hozzá:

– Kövess engem, és megtalálod barátaidat! Ment is szaporán Klára, s nemsokára ismét ott volt a lobogó tűz mellett, ahol barátságosan tekintettek rá a testvérek, és megkérdezték, mi jóban jár.

– Almát akar a testvérem enni, s addig nem mehetek haza, amíg nem találok – felelte Klára.

– Almát? – mondta Január. – No, Szeptember testvér, most rajtad a sor, adj almát a mi kis barátunknak

Szeptember rögtön fogta a pálcát, megpiszkálta a tüzet, hát a hó helyett sárguló levelek hullottak a földre, érett bogyók kandikáltak a bokrok levelei közül. Egy vadalmafa pedig édes gyümölccsel megrakodva gazdagon, ott állott éppen Klára mellett, s lecsüngő ágairól rögtön tépett kettőt. Szeptember kihúzta pálcáját a tűzből, a fákról jégcsapok lógtak, az ágakon csillogott a hó.

Laurát majd megette a méreg, amint meglátta a gyönyörű két almát. Kikapta Klára kezéből, megette, s nagy dühösen így szólt hozzá:

– Add ide a fejkötőmet meg a kabátomat!

Hamar felöltözött, s csak annyit mondott az anyjának, hogy ő is almát akar szedni, mert amit Klára hozott, az nem elég finom. Hiába könyörgött az anyja, hogy ne menjen el ilyen zimankós időben, kipenderült az ajtón, s elsietett azon az úton, amelyen Klára haladt tegnap.

A madár meglátta, de hallgatott, mert megjíedt Laura mogorva arcától. A lány sokáig ment a fagyos havon, bosszankodott, hogy semerre sem lát almafát. Egyszerre nagy világosságot pillantott meg, odasietett, hát ott ült a tizenkét ember a tűz előtt. Mogorván köszönt, s anélkül, hogy megkérte volna őket, odatartotta kezét, hogy melegedjen.

– Miért jöttél? – kérdezte Január testvér.

– Semmi közötök hozzá! – felelte gorombán Laura.

Az öregember nem szólt semmit, csendesen megpiszkálta a tüzet, s egyszerre sűrűbben hullt a hó, sűvített a szél.

Bezzeg megjíedt Laura, sírt nagy keservesen, s indult hazafelé. Ment egy darabig, de megbotlott egy jéggöröngyben, elesett, s a hó eltemette.

Telt-múlt az idő, kezdett sötétedni, s otthon nyoma se volt Laurának. Megindult sírva az anyja utá-

na. Ment, meg sem állt, amíg a nagy tűzhöz nem ért. Hozzá is nyájasan szólt Január, de ő éppen olyan mogorván válaszolt, mint a leánya. Az öreg csak megpiszkálta csendesen a tüzet, s hát úgy hullt a hó, hogy az asszony azt se tudta, merre kapja a fejét. Indult volna ő is haza, igen ám, de azt se látta, hová, merre menjen, s addig szaladgált, amíg csak el nem temette őt is a hó.

Klára várta őket egy darabig. Amikor látta, hogy nem jönnek, megsiratta őket, és egyedül lakott tovább a házikóban. A négy évszak minden évben eljött egymásután, elhozták neki ajándékaikat, virágot, gyümölcsöt, bogyókat, csak a fehér szakállú ember nem hozott ajándékot, hanem mesélt neki a lobogó tűz mellett. Így volt, igaz volt. Aki nem hiszi, járjon utána.

KUKORELLY ENDRE

Télenma

Télen marcona vagyok,
tavasszal bevadulok,

vadulok egész nyáron,
már alig várom,

majd elrepülök,
lesülök, belesülök,

tiszta besülés a nyár,
nagy időjárás-kanyar,

aztán majd késő ősszel
koppanok, mint a lőszer.

Most jól felsoroltam
az összes évszakot.

Jónapot!

Karikázd be a 11. oldalon a téli tájba nem illő elemeket!

Ricsi és a Képzelőerőművész

Rajtner Ricsi semmit sem tudott elképzelni. Szinte. Nem csak, hogy egy pegazust például, de még egy tehenet sem, vagy egy szürke vagy más színű galambot, vagy mondjuk egy dobostortát. Egy ideig nem is zavarta ez a dolog, mert azt sem tudta elképzelni, miért rossz annak, aki nem tud elképzelni semmit. Szinte. Amikor azonban fogalmazást kaptak házi feladatnak, rádöbbsent, hogy ő nem tud fogalmazást írni, és ha az anyukája nem írta volna meg helyette, leböngött volna rendesen. Rajz órán le tudott másolni mindent, amit elébe raktak, de amikor egy pegazust kellett volna rajzolni, csak úgy, fejből, leizzadt.

Rajtner Ricsit bosszantotta az áldatlan állapot, hogy semmit nem tud elképzelni. Szinte. Sokszor órák hosszat ült a küszöbön, homlokát felhúzott térdére nyomva, hátha beindul a képzelete, és elévít egy tehenet, mondjuk, vagy legalább egy dobostortát. Ehelyett becsukott szemmel is csak azt látta, hogy ott ül a küszöbön, homlokát felhúzott térdére nyomja, s erőlködik, hogy elképzeljen végre valamit. De ezen kívül semmi mást nem tudott elképzelni.

Egyszer, amint újra ott ült, eszébe jutott, hogy valamikor, valahol olvasott valamit a Nagy Képzelőerőművészről. Ő talán segítené a baján! És csodák csodája: elképzelte, hogy a Nagy Képzelőerőművész – hipp-hopp! – előtte terem.

– Ne nyisd ki a szemed – mondta –, és nyújtsd ki oldalt a karod!

Ricsi úgy tett.

– Most pedig lassan mozgasd fel-le! Fel-le! Fel-le...

A Nagy Képzelőerőművész hangja egyre halkult, míg bele nem vészett a szélzúgásba. Kisvártatva Ricsi egészen könnyűnek érezte magát, és úgy tűnt, hogy két karja valami hideg puhaságban mozog. Felhőkben! Óvatosan kinyitotta a szemét. Csak fehérséget látott meg kékséget, s egy-egy foszlányt az alatta elterülő tájból.

Azóta is ott kering, fenn a magasban. Bár ezerszer próbálta, a Nagy Képzelőerőművészt nem tudja maga elé idézni – pedig, hogy hogyan lehet a földre visszaszállni, azt csak ő tudná megmondani egyedül.

Újévi fogadalom

Fogadom, hogy jó leszek, és
Nem iszom több kólát,
Fogadom, hogy megszeretem
Én a matekórát.

Fogadom, hogy szorgos leszek,
És kitartó, mint a pók,
Fogadom, hogy nem akarok
Mindig újabb nindzságot!

Fogadom, hogy segítek majd
Anyunak és apunak,
Fogadom, hogy nem én leszek,
Aki folyton halogat.

De azt már nem, inkább akkor
Elszaladok Sopronig!
Fogadom: azért sem eszem
Soha meg a brokkolit!

ANDRÉ FERENC versei

Pegazusok

Szállnak az éjben a pegazusok:
Orrlikaikból a pára buzog!
Szárnyuk alól hull a puha sötét,
Hogy betakarja a domb tetejét.

Elöntik békességgel a völgyet,
Köszöntik őket a bükkök, a tölgyek.
Szemükön fénylik sok ezer csillag,
Libben utánuk a friss fahéj-illat!

Átröppennek a tavakon, hidakon.
Sörényükben hullámszik a nyugalom.
Égi szekéren cipelik a Holdat,
Hátukon téli mesék lovagolnak.

Pegazus, a halhatatlan szárnyas ló görög mitológiai lény. A kígyó-hajú Medúza földre csordult véréből és a tenger habjából született. Pegazus az Olümposz hegyén, az istenek között él, ő szállítja Zeusznak a mennydörgést és a villámot. A földből patája nyomán forrás fakad. A Helikon hegyén általa fakasztott forrás vize ihletet ad a költőknek. A hős Bellerophón Pegazus hátán lovagolva győzte le a lán-got okádó Kimérát, az oroslánfejű, kecsketestű, kígyófarkú szörnyet. Ezzel a mitológiai képpel rokon a keresztény sárkányölő Szent György alakja.

A Nap, a Hold meg a csillagok

Afrikai mese, RADNÓTI MIKLÓS fordítása

Kezdetben a Nap és a Hold férj és feleség voltak. Együtt éltek, és számtalan gyermekük volt. A Nap és a Hold gyermekeit csillagoknak hívjuk. A Nap, a Hold meg a csillagok nem azt eszik, amit mi. Tűzzel táplálkoznak, azért ragyognak úgy.

Kezdetben, amikor a Nap és a Hold férj és feleség voltak és együtt éltek, egyszer egy hatalmas nagyúr jött a falujukba, nem tudom, honnan jött, és mi volt a neve. Rengeteg ajándékot hozott magával. Oly gazdag volt és olyan szép, hogy a Hold szíve lángra lobbant iránta. Mikor a nagyúr elment, titkon jelt adott neki. Az út fordulójában találkoztak, s a Hold megszökött vele.

A Nap hamar észrevette, hogy nincs mellette a Hold.

– Hol van? – kiáltott rá gyermekeire. Azok nem tudtak válaszolni.

– Hol van, azt kérdem tőletek.

Haragtól izzott az arca, és a csillagok féltek tőle.

– Ó – kiáltott rájuk a Nap –, ti segítettek az anyátoknak?

Azonnal úzóbe vette őket. És amikor utolér egy-egy csillagot, rögtön elnyeli, és senki sem beszél arról a csillagról többé. De a csillagok olyan sokan vannak, és annyira szanaszét ülnek az égen, hogy még mindig maradt néhány, sőt még igen sok van belőlük.

Ettől kezdve a Nap egyre csak ott rohan a Hold és a csillagok mögött. És mikor a Hold a látóhatár szélén feltűnni látja a Napot, menekül, hogy idejében eltűnhessen a kunyhójában. S mikor a Nap végigszalad a mennyboltozaton – ezt mindennap láthatjuk! –, átszalad egészen a másik oldalra, sohasem fárad ki, nem is pihen meg sohasem. Alig tűnik el, felbukkan a Hold, hol itt, hol ott, mert sokszor változtatja rejtekhelyét, nehogy a férje rátaláljon. De az néha meglepi őt, és fogával kiszakít egy-egy darabot belőle.

Néha, ha a Hold kicsit tovább időzik gyermekei között, még ott találja őt a Nap az égen, és el akarja nyelni. Eddig nem sikerült neki, mert a Hold is nagyon gyors. Amikor férje eléri, elugrik tőle, és kezdődik újra a hajsza.

LÁSZLÓ NOÉMI

Körforgás

Fehér, fekete,
sötét világos,
nap izzik, hold süt,
csillag virágoz.

Égbolt vizében
csillag pihen,
nap suhan, hold száll
éterien.

Szélsuhogásban
minden elül,
nap nyugszik, hold kél
végtelenül.

Néha a Nap megleli felesége rejtekhelyét. Halkan, nagyon halkan a közelébe lopdózik, de a Hold ilyenkor nem bújik elő.

Amint teheti, rögtön gyermekei körébe siet, a csillagok közé, mert nagyon szereti őket, olyan jó anya. Egyik kunyhóból a másikba megy, meglátogatja őket sorban. Néha részt vesz egy-egy gyermeke lakodalmán, fejére ilyenkor csodálatos fátylat borít, azt a fátylat, amit a Nappal való házassága idején viselt. S mi-

kor a Föld másik oldalán feltűnik a Nap, hamar elmenekül gyermekeivel együtt. Csak egyet hagy ott, mindig ugyanazt a csillagot, amelyik figyelve örködik reggel és este, és hírt hoz neki, ha veszély fenyegeti.

Régóta, igen régóta tart már ez a folytonos üldözés. De egyszer, egy napon vége lesz, és újra rend lesz a világban.

JANUÁR

- 1 P Újév, Fruzsina
2 Sz Ábel, Ákos
3 V Benjámin
4 H Angéla, Hunor
5 K Árpád, Simon
6 Sz Gáspár, Menyhért, Boklitzsár
7 Cs Attila, Etele
8 P Gyöngyvér, Szőrény
9 Sz Marcell
10 V Melánia
11 H Ágota, Alpár
12 K Ernő
13 Sz Veronika
14 Cs Bódog
15 P Lóránt, Loránd
16 Sz Bendegúz, Gusztáv
17 V Antal, Antónia
18 H Piroska
19 K Sára
20 Sz Fábrián, Sebestyén
21 Cs Ágnes
22 P Artúr, Vince
23 Sz Zelma, Rajmond
24 V Erik
25 H Pál
26 K Aba, Paula, Vanda
27 Sz Angelika
28 Cs Károly, Karola
29 P Adél, Emőke, Eta
30 Sz Gellért, Gerda
31 V Marcella

FEBRUÁR

- 1 H Csanád, Ignác
2 K Apor, Karolina
3 Sz Balázs, Nimród
4 Cs Janka, Csenge
5 P Taksony
6 Sz Dorottya, Dóra
7 V Tótor, Rómeó
8 H Aranka
9 K Abigél, Alex
10 Sz Elvira
11 Cs Dezső, Zete
12 P Lívia, Lídia
13 Sz Ella, Linda, Kadocsa
14 V Bálint
15 H Kolos, Georgina
16 K Julianna, Mariót
17 Sz Donát
18 Cs Bernadett, Nemere
19 P Zsuzsanna
20 Sz Aladár, Álmos
21 V Eleonóra
22 H Gerzson
23 K Alfréd, Gyopár
24 Sz Mátyás, Solt
25 Cs Géza
26 P Dénes, Edina
27 Sz Ákos, Bátor
28 V Elemér

MÁRCIUS

- 1 H Albin, Levente
2 K Dalma, Magor
3 Sz Kornélia
4 Cs Kázmér
5 P Adorján, Olivér
6 Sz Leonóra, Frigyes
7 V Tamás
8 H Zoltán, Apolka
9 K Franciska, Fanni
10 Sz Ildikó
11 Cs Aladár, Szilárd
12 P Gergely
13 Sz Ajtony, Szende
14 V Matild, Pólika
15 H **Nemzeti ü.**, Kristóf
16 K Henrietta
17 Sz Gertrúd, Gyarmat
18 Cs Sándor, Ede
19 P József, Bánk
20 Sz Klaudia, Koppány
21 V Benedek, Bence
22 H Beáta, Horka
23 K Botond, Emőke
24 Sz Gábor
25 Cs Irén
26 P Evelin, Emánuel
27 Sz Hajnalka, Alpár
28 V **Virágvasárnap**
29 H Jónás, Márk, Laborc
30 K Zalán
31 Sz Árpád, Benő

ÁPRILIS

- 1 Cs Hugó
2 P Áron, Ond
3 Sz Buda, Richárd
4 V **Húsvét**, Ambrus, Csaba
5 H **Húsvét**, Vince
6 K Vilmos, Biborka
7 Sz Ármín, Orsolya
8 Cs Dénes
9 P Dömötör
10 Sz Zsolt
11 V Leó, Szaniszló
12 H Gyula, Alpár
13 K Ida
14 Sz Tibor
15 Cs Emese
16 P Csongor, Győző
17 Sz Rudolf
18 V Andrea, Ilma
19 H Emma, Kocsárd
20 K Apor, Tivadar
21 Sz Zsombor
22 Cs Csilla, Noémi
23 P Béla
24 Sz György, Györgyi
25 V Ajnácska, Márk
26 H Boglárka, Ervin
27 K Zita, Gyöngyvér
28 Sz Bulcsú, Valéria
29 Cs Péter, Tihamér
30 P Ibolya, Kitti, Buda

MÁJUS

- 1 Sz Etele, Jakab
2 V **Anyák napja**, Zsigmond
3 H Irma, Tímea
4 K Mónika, Flórián
5 Sz Irén
6 Cs Tamara
7 P Dalma, Gizella, Tünde
8 Sz Somogy
9 V Gergely, Gergő
10 H Antónia, Pálma
11 K Ferenc, Imola
12 Sz Pongrác
13 Cs Szervác, Mátka
14 P Bonifác, Bars
15 Sz Zsófia, Szonja
16 V Botond, Mózés
17 H Andor, Ede
18 K Erika, Erik
19 Sz Milán, Sára
20 Cs Hanna
21 P Szilárd
22 Sz Júlia, Rita
23 V **Pünkösöd**, Szabolcs
24 H **Pünkösöd**, Eszter
25 K Orbán
26 Sz Fülöp, Evelin
27 Cs Nándor
28 P Emil, Csanád
29 Sz Magdolna
30 V Janka, Johanna
31 H Angéla, Angyalika

JÚNIUS

- 1 K **Cyermeknap**, Tünde
2 Sz Kármén, Anita
3 Cs Klotild
4 P Ildikó, Bulcsú
5 Sz Rózsa, Kund
6 V Emőke, Norbert
7 H Róbert
8 K Medárd, Tomaj
9 Sz Félix
10 Cs Margit
11 P Barna, Barnabás
12 Sz Villő, Virág, Sebő
13 V Antal, Anetta
14 H Vazul
15 K Jolán, Vid
16 Sz Arany, Zerind
17 Cs Laura, Töhötöm
18 P Levente, Viola
19 Sz Gyárfás
20 V Keve, Zajzon
21 H Alajos
22 K Paulina, Döme
23 Sz Zoltán, Hajna
24 Cs Iván
25 P Vilmos, Koppánd
26 Sz János, Pál
27 V László, Ünöke
28 H Irén, Iringó
29 K Péter, Pál
30 Sz Bese, Tihamér

NAPSUGÁR • 2021

JÚLIUS

- 1 Cs Annamária, Renáta
- 2 P Ottó
- 3 Sz Kornél, Soma
- 4 V Berta, Ulrik
- 5 H Emese, Sarolta
- 6 K Csaba, Ung
- 7 Sz Dónát, Tarján
- 8 Cs Ellák, Teréz
- 9 P Lukrécia, Vera
- 10 Sz Amália
- 11 V Nóra, Lili, Csengele
- 12 H Izabella, Dalma
- 13 K Jenő
- 14 Sz Őrs, Ulrik
- 15 Cs Henrik, Örkény
- 16 P Enikő, Valter
- 17 Sz Endre, Elek
- 18 V Cecília, Frigyes
- 19 H Emilia, Alfréd
- 20 K Illés, Bátor
- 21 Sz Dániel, Daniella
- 22 Cs Mária-Magdolna
- 23 P Lenke
- 24 Sz Kinga, Kincsó
- 25 V Kristóf, Jakab
- 26 H Anna, Panna
- 27 K Olga, Gyölk, Tardos
- 28 Sz Ince, Délcég
- 29 Cs Bea, Márta, Flóra
- 30 P Judit, Jutta, Csala
- 31 Sz Oszkár

AUGUSZTUS SZEPTEMBER OKTÓBER

- 1 V Boglárka, Szerény
- 2 H Lehel
- 3 K Hermina, Bács
- 4 Sz Domonkos
- 5 Cs Krisztina, Zita, Kende
- 6 P Berta, Bettina
- 7 Sz Ibolya, Csiperke
- 8 V Gusztáv, Sudár
- 9 H Emőd
- 10 K Lőrinc, Bianka
- 11 Sz Zsuzsa, Tiborc
- 12 Cs Klára, Delinke
- 13 P Csongor, Ipoly
- 14 Sz Marcell, Özséb
- 15 V Mária
- 16 H Ábrahám
- 17 K Jácint
- 18 Sz Ilona
- 19 Cs Huba
- 20 P *Szent István*, Vajk
- 21 Sz Sámuel, Hajna
- 22 V Menyhért, Ella
- 23 H Bence, Farkas
- 24 K Bertalan, Vázoly
- 25 Sz Lajos, Koppány
- 26 Cs Endre, Rita
- 27 P Gáspár, Kincsó
- 28 Sz Ágoston, Mózés
- 29 V Beatrix, Erna
- 30 H Róza, Rózsa
- 31 K Erika, Bella

- 1 P Malvin
- 2 Sz Petra, Imola
- 3 V Helga, Sebős
- 4 H Ferenc
- 5 K Atilla, Aurél
- 6 Sz Renáta, Kadosa
- 7 Cs Amália
- 8 P Etelka, Koppány
- 9 Sz Dénes
- 10 V Gedeon, Szellő
- 11 H Brigitta
- 12 K Miksa
- 13 Sz Kálmán, Batu
- 14 Cs Helén, Livia
- 15 P Teréz, Táltos
- 16 Sz Gál
- 17 V Hedvig, Szilamér
- 18 H Lukács
- 19 K Nándor, Ferdinánd
- 20 Sz Irén, Vendel, Villám
- 21 Cs Orsolya, Iringó, Zselyke
- 22 P Előd, Tilda
- 23 Sz *Nemzeti ü.*, Gyöngyvér
- 24 V Salamon
- 25 H Blanka, Bianka
- 26 K Demeter, Dömötör
- 27 Sz Szabina
- 28 Cs Simon
- 29 P Nárcisz, Zenő
- 30 Sz Kolos, Vitéz
- 31 V Farkas

- 1 H Marianna, Itala
- 2 K Ilka, Ingrid
- 3 Sz Győző
- 4 Cs Károly, Karolina
- 5 P Imre
- 6 Sz Lénárd, Méhike
- 7 V Rezső, Rudolf
- 8 H Zsombor, Lehel
- 9 K Tivadar
- 10 Sz Delinke, Réka
- 11 Cs Márton, Kaplony
- 12 P Jónás, Aba, Csát
- 13 Sz Szilvia, Bulcsú
- 14 V Aliz, Berke
- 15 H Albert, Lipót
- 16 K Ödön
- 17 Sz Hortenzia, Gerő
- 18 Cs Jenő, Kartal
- 19 P Erzsébet, Zsóka
- 20 Sz Jolán
- 21 V Ilma, Olivér, Úz
- 22 H Cecília, Csilla
- 23 K Kelemen
- 24 Cs Emma, Flóra
- 25 Cs Katalin, Csete
- 26 P Árpád, Virág
- 27 Sz Elemér, Leonárd
- 28 V *Advent 1. ü.*, Stefánia
- 29 H Taksony
- 30 K András, Andor

NOVEMBER

- 1 Sz Elza
- 2 Cs Aranka, Melinda
- 3 P Ferenc, Olivía
- 4 Sz Borbála, Boróka
- 5 V *Advent 2. ü.*, Vilma
- 6 H Miklós
- 7 K Ambrus, Anyos
- 8 Sz Mária
- 9 Cs Gyöngyi, Bojta
- 10 P Judit
- 11 Sz Árpád, Lehel
- 12 V *Advent 3. ü.*, Gabriella
- 13 H Luca, Otilia
- 14 K Huba
- 15 Sz Detre
- 16 Cs Aletta, Etelka
- 17 P Lázár, Olimpia
- 18 Sz Ákos, Auguszta
- 19 V *Advent 4. ü.*, Viola
- 20 H Domonkos
- 21 K Tamás
- 22 Sz Anikó
- 23 Cs Győző, Viktória
- 24 P Ádám, Éva
- 25 Sz *Karácsony*, Kerecsen
- 26 V *Karácsony*, István
- 27 H János
- 28 K Apor, Kamilla
- 29 Sz Tamara, Üdvöske
- 30 Cs Dávid, Zoárd
- 31 P Szilveszter, Szittyta

Rejtvénypályázat

Mi az örök ifjúság titka? Januári rejtvénypályázatunk megfejtése, egy régi, ír áldás részlete ad választ a kérdésre. A zöld folton az áldás további sorait olvashatod. Nagyon várom a megfejtéseket!

A Rejtvénykirály

Legyen időd a munkára – ez a siker ára.
Legyen időd a nevetésre – ez a Lélek muzsikája.
Legyen időd az olvasásra – ez a bölcsesség alapja.
Legyen időd az álmodozásra – kocsidat majd egy csillaghoz vezet.

VÍZSZINTES

1. A megfejtés
5. Az összeadás szava
8. Becézett szülő
9. Hivatali helyiség
10. Beborít, betakar
12. Kétjegyű mássalhangzó
13. Arra a helyre önt
16. Kendővég!
17. ÜDO
18. Illés Réka monogramja
19. Tekerő, sodoró
21. Szintén
22. Sétálok
23. Annál lennebb (két szó)
24. Sonka közepe!
26. Teszi egyik lábát a másik után

FÜGGŐLEGES

1. Gyomnövény (LABODA)
2. Sóvárgó
3. Tűzgyújtó pálcika
4. Kérdőszócska
5. Ebben a pillanatban
6. Dolgozik a sportoló
7. Garai Anna monogramja
11. Becézett Etelka
14. ... tesz, becsap, átver
15. A régi fonóeszköz

1	2	3	4	5	6	7
		GY		N		
8				9	R	
10			11			
13					14	15
						A
16			17			18
A		19			20	
	21			22		
23			L		24	25
26				T	É	

18. A közepén piros!

19. CSAP

20. Farokvég!

21. Ezt mondjuk, ha valaminek nem jut eszünkbe a pontos neve

23. Rangjelző szó

25. Nagy Róbert monogramja

VAJNÁR ILONA
rejtvénye

Smutku Lili, Szatmárnémeti

Az októberi rejtvénypályázat győztesei:
Balázs Barbara, Sárvásár;
Várkuti Blanka, Mezőfény;
a bethlenszentmiklósi V. B osztály.

A megfejtéseket
honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

Szólj, szám!

Szó-móka

– Milyen szobák vannak a pók lakásában?

– Csupa hálószoba.

...

– Hogy hívják a süket kutyát?

– Jó hangosan!

...

– Mi az abszolút lehetetlen?

– Az égboltban vásárolni.

...

– Legközelebb villámhárítóval megyek Pistihez.

– Miért?

– Mert nem bírom hallgatni a villámtréfáit.

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

1. A hátlapon Nagy László versével kívánunk nektek sokféle jót az új esztendőre. *Adjon az Isten... üres vékamba gabonát, árva kezembe parolát.* A latin eredetű **parola** szó a franciában jelzót, becsületszót jelent, amit kézfogással is megerősítettek. Innen ered magyar jelentése: **kézfogás**. Igét is képeztünk belőle: **parolázik**. Keressetek néhány rokon értelmű kifejezést a **parolázásra**.

2. *Üres vékamba gabonát...* Mi lehet a véka? Régi mértékegység, és egyben az edény is, amivel mérték.

Kutassatok, és válaszoljatok: minek a mérésére szolgált a véka, az akó, az icce, a lat, az öl, a hold, a rőf, a hüvelyk, az arasz, a láb?

3. A hét nemcsak a mesék bűvös száma, hanem nyelvünknek is termékeny gyöke. Foglaljátok mondatba néhány hajtását: **hét** (számnév, főnév), **heted**, **hetel**, **hétrét**, **hetvenkedik**, **hetedhét**, **hétpróbás**, **hétfejű**, **hétmérföldes**.

Októberi nyertesünk a makfalvi III. osztály.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:

www.napsugar.ro/megfejtések.php

Maszat Művész és a jégvirágos ablak

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

A *Kincskereső kisködmön* című regényéből tudjuk, hogy Móra Ferenc gyermekkorában a befagyott, jégvirágos ablakon tanult meg írni. Ma már jobban szigetelnek az ablaküvegek, ritkán látni jégvirágot, a rajzlapon azonban könnyen életre kelthetjük őket.

A fehér gyertyát vagy zsírkrétát hegyezd meg, mint a ceruzát, és rajzold meg a „virágokat” a rajzlapra, majd ferdít át kék vízfestékkel. Ha megszáradt, papírcsíkokból ragaszd rá az „ablakkeretet”.

Jégvirágos ablakodat küldd el nekünk borítékban vagy fényképes csatolmányban, elektronikusan!

Októberi nyertesünk Kiss Róbert, Dicsőszentmárton.

Ha kipróbáltál egy új, érdekes technikát, mutasd meg nekünk!

Kvak és a jégvarázs

Nem fagytam meg, ez csak a jégen tükröződő képmásom. Mókás dolog a jeges béka!

Boldog új évet, természet szerető kis cimboráim!

Legyen az új esztendő remek kalandok kezdete. Nagyon sok felfedezni való vár ránk, a természet bőven tartogat csodákat. Laza sétára indultam, elég fagyos hangulatú lett, amikor erre a jeges csodára bukkantam.

Miért nem szabad a befagyott tóra, patakra lépni? Mert a jég alatt zajlik az élet. Ha szemből nézünk a képre, úgy tűnik, befagyott, de ha jobban megfigyeljük, láthatjuk, a jég alatt tovább csörgedezik a patak. Szemmel lehetetlen a jég vastagságát megítélni. De mi a jég, és hogyan képződik?

A jég, mint tudjuk, a víz szilárd állapotának a neve. A víz 0°C fok alatt fagy. Ám ilyen varázslatos formák kialakulásához legalább -10°C foknak kell lennie. Sokszor láttam már jégbe zárt patakot, de mindig más formákat talál ki neki a tél tündére. A fagyás folyamán a víz térfogata akár tíz százalékkal is nőhet.

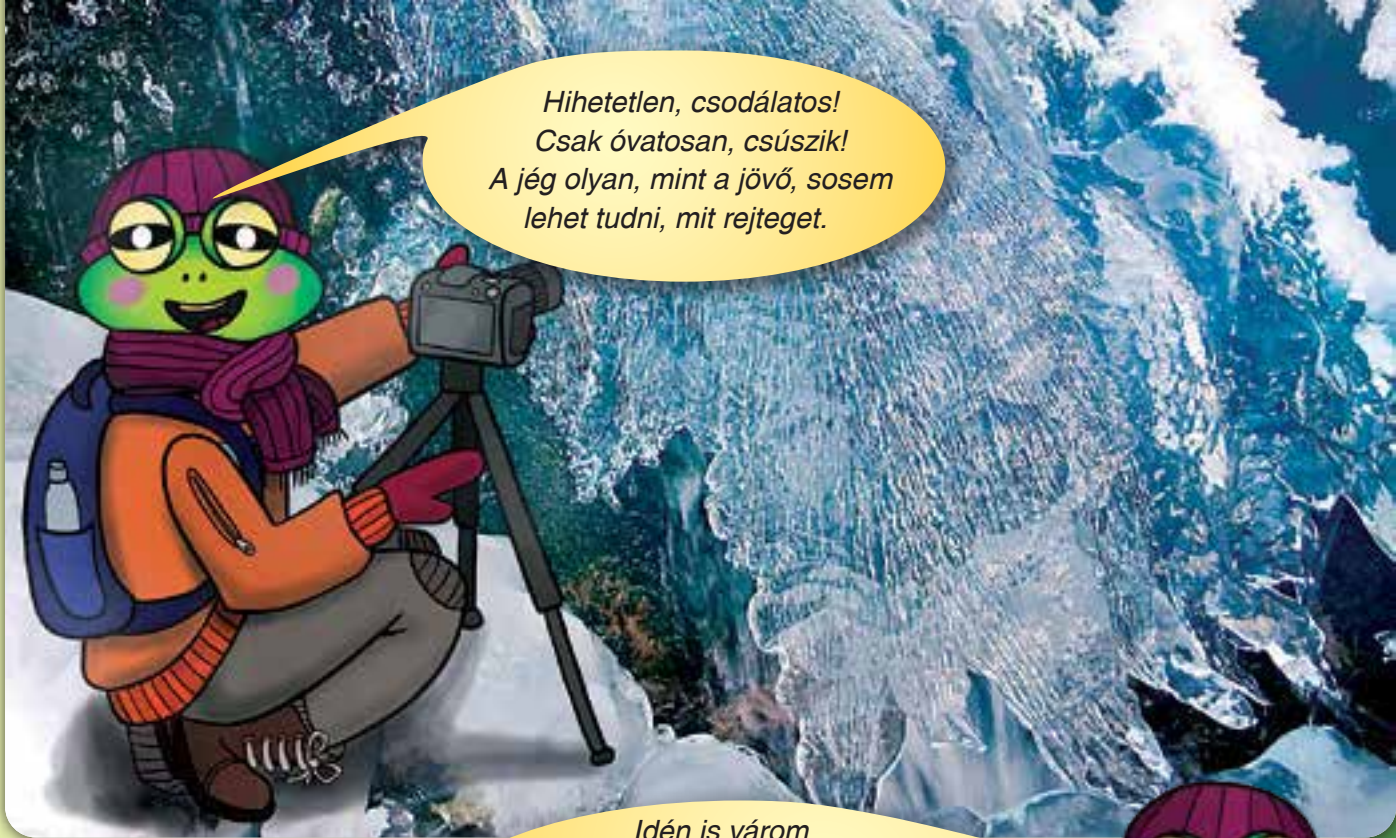
A jég szerkezete hasonlít az összetapadt kristálycukoréra, sok kis réssel. A résekben levegő van, ezért a jég könnyebb a víznél és úszik rajta. A befagyott jégtakaró védelmében a mélyben vígan úszkálnak a halak.

Találkozunk a következő lapszámban, addig is békapuszi!

BRRREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Hihetetlen, csodálatos!
Csak óvatosan, csúszik!
A jég olyan, mint a jövő, sosem
lehet tudni, mit rejteget.

Idén is várom
rajzaitokat!
Menjete ki a természetbe,
a kertbe, és rajzoljátok le, amit láttok.
Ne feledjétek a madarakat etetni!

Csavar Vivien,
Esztelnek

Pesti Bence,
Szabadka

Fodor Krisztina,
Zilah

Ackerman Nikol,
Nagyvárad

Boros Sára Rita,
Szilágycseh

Baki Beatrix,
Marosvásárhely

Az élővilág képzőművészei

A természet életteli színeit csak a legtehetségesebb festők, grafikusok tudják festővászonon, papíron hűen kikeverni. Az élővilág képviselői nem csak lélegzetelállító színeket, de olyan művészi formákat mutatnak, melyekből évszázadok óta sok szobrász nyert ihletet. Nem csoda hát, ha a képzőművészet legkiválóbb mestereit a növény- és állatvilágban kell keresnünk. A hivalkodó, színpompás külső általában az ellenség távortartását vagy a párválasztás, szaporodás ügyét szolgálja. Kivételes esetben, emberi ösztönzésére, egyes fajok kedvtelésből, játékból is alkothatnak.

Festékrétegek

A legtöbb fa törzse barna vagy szürke, de a Délkelet-Ázsiában honos **szivárvány-eukaliptusz** egészen színpompás. Törzséről a kérget foltokban, fokozatosan dobja le. A frissen lehullt kéregrészek alatt a törzs világoszöld, ezután elsötétül, kék, lila és narancssárga, majd barna lesz. A növényt Földünk legszínesebb fájának tartják. Törzsén a különböző színű kéregrétegek valóban olyanok, mint festő vásznan a festék. A fajt gyors növekedése miatt termesztik is, fájából kiváló minőségű rajzpapírt gyártanak.

Festés növényekkel

Festőnövények azok a vadon élő vagy termesztett növényfajok, melyeknek gyökere, levele, virága színanyagokat tartalmaz, s így alkalmas fonalak, textíliák tartós színezésére. A **festő indigó** Dél-Ázsiából származó, trópusi vidéken termesztett, az akáchoz hasonló növény. A belőle kivont kék színű festékanyagot már az ókori népek használták, a 19. században ezzel színezték az akkor megjelent farmernadrágot, napjainkban pedig a grafikusok kedvelt festéke.

Állatok és a festés

Állatok testéből különleges színek vonhatók ki. A kárminvörös festékanyag állati eredetű: fügekaktuszon élősködő **bíbortetvek** nőstényeiből vonták ki. A bíbor színt mégsem a bábortetűből, hanem a **tüskés bíborcsigából** állították elő. Egy gramm bíborhoz tízezer csigára volt szükség. A bíbor festékanyag így a bőség jelképe lett, királyok palástja, bíborosok köpenye és süvege volt ilyen színű. Festőművészek

ritkán jutottak hozzá a bíbor színhez. Ma már a legtöbb festéket nem növényekből, állatokból nyerik, hanem laboratóriumban, mesterségesen állítják elő.

Csimpánz-tehetségek

Az állatkerti és cirkuszi csimpánzokat többféle mutatóra tanították az idők során. A veszprémi állatkertben élt egy csodacsimpánz, Böbe. Gondozói agyagot, festéket, ecsetet adtak neki, és ő szobrász módjára mintázni, festőművészeket utánozva festeni kezdett. Fő alkotása egy színes kör. A leghíresebb csimpánzművész Kongó, a londoni állatkert lakója volt. Tanítómestere, egy szürrealista festő irányításával létrehozott alkotásait műgyűjtők vásárolták meg. A legenda szerint Picasso műtermében is lógott Kongó egy munkája a falon.

Művészelefántok

Az elefántok is sok mindenre megtaníthatók. Thaiföldön külön alkotótelepe és galériája van a festegető művészelefántoknak. Közülük Suda, a világhírű kis-elefánt, gondozói irányításával az ormányával fákat, önarcképet, emberi portrékat festett. Teljesítménye rendkívüli, még akkor is, ha az ecsetet ember mártotta festékbe. Bármennyire szórakoztató látvány az alkotó vadállat, a csimpánzok és elefántok természetétől nagyon messze áll a képzőművészet világa.

Madárszobrászat

Az élővilág építészei között szó esett már a kék-lugas-építő madár hímjéről, aki szobrászművészként sem utolsó. Földbe szúrt ágakból és fűből „köztéri szobrot” emel, csak hogy a tojót elcsábítsa. Az építményt a csábítás után elhagyja, s az sokáig áll az erdőben, mint a szerelem emlékműve. A **szövőmadarak** másfajta alkotásokat hoznak létre: fákon csüngő, fűszálakból, gallyakból, pálmalevél-csikokból, szorból és egyéb anyagokból szőtt különböző formájú fészkeik valóságos modern szobrok, melyet sok szobrászművész megirigyelhetne.

Kisköpe

Kérdezd meg nagyszüleidet, idősebb rokonaidat, hogy régen milyen növények mely részeit használták színezésre! Gyűjts minél több választ!

Októberi nyertesünk a zabolai IV. B osztály.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

Havonta és év végén díjakat!
sorsolunk ki

Egyszer itt, másszor ott

Röpülünk, mint a mesében

Nagyszerű, hogy embernek születtünk, örülünk a dolognak és büszkék vagyunk rá. De álmunkban néha röpülünk. Kíváncsiságunk nehezen éri be a két lábon járással. Biztosan ennek köszönhetően van a világ meséiben annyi szárnyas lény, alkalmatosság.

Vegyük elsőként a griffmadarat. Oroszlánteste, sasfeje, sas-szárnya van. A földi és légi állatok királyából összegyúrt lény egy megközelíthetetlenül magas kősziklán, a halál tengerén túl mesés kincseket őriz. A griff akkora, hogy körmével könnyedén elragad egy ökröt. A magyar Fehérlófia-mesék hőse griffmadár hátán utazik az alvilágból a felső világba.

Népmeséink negatív szereplője a sárkány. A denevérszárnyas, pikkelyes testű, tüzet okádó hulló gyakran forgószéllel érkezik, három, hét, kilenc feje van, amit mesehőseink kardjukkal lenyisszantanak. A sárkány királykisasszonyokat rabol el, védtelen birodalmakat fenyeget, de enni-inni, sőt, aludni is igen szeret.

Nála rokonszenvesebb a táltos ló. Ő soványan, betegen gubbaszt egy sarokban. Amikor a hős felfigyel rá, és parázssal megeteti, a szájalomra méltó állat hófehér vagy aranyszőrű, öt, hat vagy hétlábú táltossá vedlik. Magasabban röppül, mint a madár, sebesebb a szélnél, végül gyorsabban száll, mint a gondolat.

A tündérek gyakran szárny nélkül is röpülnek. Népmeséink aranyhajú Tündér Ilonája tizenkét társával holló képében röpül, hogy az aranyalmafa gyümölcsét megszerezze. Népszerű Hamupipőke segítőkész tündér keresztmamája is. De nem minden tündér ártalmatlan, gondoljunk csak a Csipkerózsikára százéves álmot bocsátó gonosz tündérre. Brrr!

A gonosz tündér gyakran már boszorka. Ő is röpül, bár ehhez leginkább seprűt, sütőlapátot, pizskafát, vasvillát használ. Szárnyas boszorkányra nemigen akad mesei példa. Ő denevér, varjú, bagoly alakját felöltve utazik. A mesék boszorkái általában rosszindulatúak, és csak ritkán fiatalok. Leghíresebb képviselőjük a vasorrú bába.

Benedek Elek Gyöngyvirág Palkó című meséjében az öreg törpe a szakállán röpül Törpeországból Palkó országába, s ez a szakáll olyan erős, hogy törpe-apón kívül még a törpe királykisasszony dajkáját is elbírja.

Furfangos találmány a repülő szőnyeg, a perzsa mesék kelléke. Segítségével a bátor hős vagy a gonosz dzsinn könnyedén legyőzi a távolságot. Csak gondolnia kell a helyre, ahová eljutni szeretne, a szőnyeg szempillantás alatt oda röpíti. Akár azt is mondhatnánk, így könnyű, de ha a varázslatos mintájú, kézzel bogozott perzsa szőnyegre gondolunk, rájövünk: nem csoda, ha repülni képes.

Akár hiszitek, akár nem, repülő hajó is létezik. Az orosz mesevilág jóindulatú legkisebb fia, Sutbanalvó Iván számára készíti három fatörzsből egy titokzatos erdei öreg, hogy Iván a cár leányának kezét elnyerje. A hajó a levegőben ring, horgonya a földben, vitorláit selyemből, árbócai színezüstből vannak. Ha fölhúzzák a horgonyt, a hajó fölemelkedik, a fellegek fölött száll úticélja felé.

Talán hallottatok róla, talán nem, utoljára azért szót ejtünk a repülő palotáról. Szó, ami szó, ez is inkább a keleti mesék csudája, ott történhet meg, hogy a város közepén ékeskedő palota reggelre kelve elröpül, és a benne lakók ébredéskor a sivatag homokjára tárják az ablakot. Mert minek csak kacsalábon forogni, ha repülni is lehet, ugye?

Rajzolj repülő palotát, és küldd el a Napsugárnak!

Összeállította:
LÁSZLÓ NOÉMI
Illusztráció:
BAK SÁRA

KÖSZABÓCSZA üzenetei

Boldog új esztendőt kívánok minden kedves levelező pajtásnak! Maradjatok erőben, egészségben a napsugaras oldalon, és írjátok meg nekem, milyen fogadalommal vágtatok neki az új esztendőnek. Akik nekünk írtak: **Balázs Ágota**, Sárvásár; **Márton Tamás**, Csíkszentdomokos; **Páll Hunor**, Kézdialmás; **Kádár Kitti**, **Vas Máté**, **Péntek-Gyimesi Barnabás**, **Gergely Erik**, Magyarkapus; **Varga Flóra**, Gyulakuta; **Ackerman Nikol**, **Pásztai Dóra**, **Gidiman Márk**, Nagyvárad; **Gidó Emma**, Kolozsvár; **Kiss Róbert**, Dicsőszentmárton; **Jakab Tamás Örs**, Marosvásárhely; **Bakó Petra**, **Albert Jázmin-Henrietta**, **Csiki Hanna-Beatrix**, Kend; **Szabó Nikoletta Andrea**, Marossárpatak; **Antal Kinga**, Felsőboldogfalva; **Jánó Andrea**, Esztelnek; **Pánczél Laura**, Szászrégen; a **székelyudvarhelyi Móra Ferenc Iskola IV. B**, a **Tamási Áron Gimnázium IV.**; a **szatmárnémeti Hám János Líceum IV.**, az **A. Popp Művészeti Líceum IV. B**; a **szászrégeni Petru Maior Líceum III. B**; a **marosvásárhelyi Európa Iskola III. D, IV. E**, a **Bolyai Farkas Líceum IV.**, a **Tudor Vladimirescu Iskola IV. C**, a **Dr. Bernády György Iskola IV. C, IV. D**, a **R. Guga Iskola III. C**, a **L. Rebreanu Iskola IV. B, IV. F**; a **nagybányai N. Iorga Iskola IV. C** osztálya; a **nyáradremetei III.**; a **dálnoki III–IV.**; a **marossárpataki II.**; a **szilágycsehi III. A**; a **magyarszováti III–IV. B**; a **maroskeresztúri IV. B**; a **nyáradgálfalvi IV.**, a **tekerópataki IV.**; a **krasznai IV. C**; a **biharszentjánosi IV.**; a **kendi IV.**; a **gyulakuti V. A és B**; a **szovátai II., III.**; a **szilágysomlyói III.**; a **lövétei III.**; a **bogdándi III–IV.**; az **olthévízi III.**; a **csíkszentgyörgyi III.**; a **szilágykerkedi III.** osztály; **zabolai, magyarlapádi, sárvásári, szabadkai** olvasóink.

- A kémeri IV. B osztályos tanulók, **Fazakas Ibolya** tanító néni vezetésével a tanulás mellett szívesen olvassák a Napsugárt, megfejtik az anyanyelvi feladatokat, kézimunkáznak. Itt éppen quilling technikával készített munkáikkal láthatók.

- Köszönjük, *Napsugár*, hogy segítesz megmászni a tudomány, az irodalom, a játék, az ismeret hegyét, hogy minden hónapban élménydús olvasást jelentesz nekünk! – írta a **marosvásárhelyi Európa Iskola IV. E** osztálya és **Borka Katalin** tanító néni, akik a tavalyi bélyegeket hegy alakban ragasztották fel.

- A Mezőségi Tóvidék Közösségi Egyesület rajzpályázatot írt ki a **szamosújvári** diákok számára. Témája a közelükben pusztuló, izgalmas műemlék, a **szentbenedeki Kornis-kastély** volt. A beérkezett sok szép munka közül néhányat *Napsugár*-díjjal jutalmaztunk.

Sükösd
Renáta

Fodor-Harmati
Márk

• A székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Általános Iskola III. B osztálya a tanév elején kavicsból kirakott csodálatos osztályképpel lepték meg tanító nénijüket, **Bálint Ibolyát**.

• A négyfalusi G. Moroianu Iskola III. C osztályosai és tanítójuk, **Manta Gyöngyi** tavaly szorgalmas méhecske módjára gyűjtötték a Napsugár-bélyegeket.

• *Múlt és jelen, hagyományos és új találkozott a tanterem sarkaiban berendezett műhelyekben. Kipróbáltuk a kézírást lúdtollal, írótollal, kalamárisból mártogatott tintával, szőtűnk poháralátétet igazi, kicsi szövőszéken.*
Czirmay Júlia tanítónő
Désről.

Olvass,
és küldj
rajzot róla!

Pop Ágnes tanító néni harmadikosai a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumból saját „meséskönyvet” írtak, rajzoltak, fűztek.
Kádár Killa Kámea meséje állatokról szól.

*Rajzoltátok le Szent Márton valamelyik legendájának egy jelenetét. – A novemberi Nyomkereső-rovat felhívására a **sepsiszentgyörgyi** Mikes Kelemen Elméleti Líceumban, **Galaczi Olga tanítónő** osztályában sok gyönyörű munka született.*
Péter Ákos és Páll Zselyke rajza.

Csibi Báborka és Antal András a gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskolába, **Elekes Csilla** tanítónő osztályába járnak. Báborka lovagolni, András biciklizni szeret nagyon. A két sport közös nagyszerűsége, hogy a szabadban, a természetben lehet űzni őket.

Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!

Jégvirágos január

A hóember-építés jó móka még akkor is, ha nem hóból, hanem papírból, arctisztító korongból vagy ki tudja, mi mindenképp készül.

Székelyudvarhelyen, a Tamási Áron Gimnáziumban, László Mária tanító néni osztályában a gyerekek vattakorongból szabták, ragasztották az utcakép minden havas részletét.

Csillag vagy hópehely? Boszorkányosnak tűnik, de az ivói gyerekek, Nagy Lenke tanítványai számára egyszerű a fonalkézimunka elkészítése.

A hóember-fejnek való csipkés torta-alátét körbeollózva lett kisebb, mint a teste. Szeme, de szája is kisebb-nagyobb mozgószelemből készült.

Gyurmából többnyire térbeli tárgyat szoktunk készíteni, Tordaharaszton Miron Judit rajzlapra simítva használta a puha anyagot.

Magyarlapádon, Szilágyi-Székely Melinda osztályában a fagylaltpálcikának télen is jut szerep: hóember-utánezat készül belőle. A kékre mázolt deszkán a sodort alumínium fólia zúzmarás fára emlékeztet.

Ha egyenesen egymás fölé ragasztod vagy rajzold a hóember gömbjeit, szigorú lesz a tartása. De ha kicsit elmozdítod őket, máris vidáman táncra perdül.

Ez a papírhenger-hóember is nagyon vidám. Alkotója **Székely Norbert-Mauro**, mikesfalvi olvasónk, **Bogáti Alice-Zita** tanítványa.

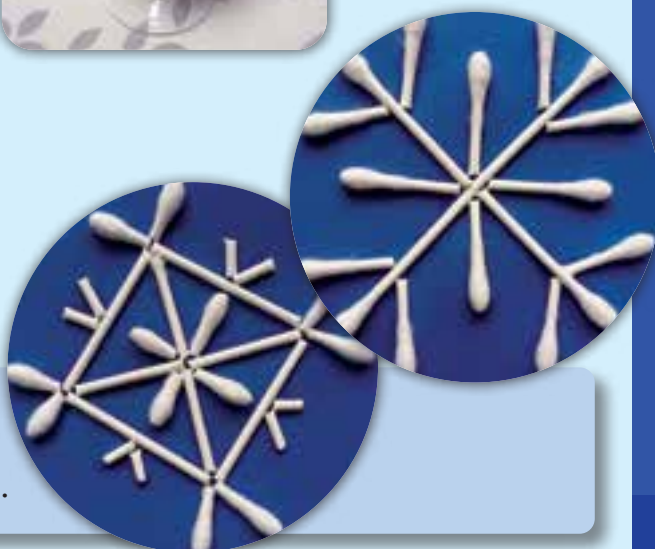
Székelykeresztúron, a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban **Bíró Mária** tanítványai nagyon ötletesen kézimunkáznak. Az *erdő télen* című térbeli alkotást **Kandó Hanna**, *A téli utca* című kompozíciót **Nagy Nimród** ügyeskedte.

Illés Enikő és tanítványai **Dálnokon** *Légy kreatív!* címszó alatt sok érdekes dolgot alkottak – például madár-etetőt, hangulatos asztali mécsest.

Fültisztító pálcikákból ezerféle hópehely mintázható, csak méretre kell őket vágni.

Irkafirka

Péter Laura,
Aranyosgyéres

Hamar Anobelle,
Kolozsvár

Deák Rebeka,
Szászrégen

A gyerekek kint futkároznak,
Bundácskában ugrándoznak,
Hóembert építenek,
Hócsatákat rendeznek.
Meleg kabátban játszanak,
Hogy meg ne fázzanak.
Estig együtt játszanak,
Aztán vacsoráznak.
Nemsokára lefekszenek,
Puha ágyban melegednek.

Ványi Imola,
Szatmárnémeti

Volt egyszer egy hóember.
Ez a hóember télen élt, mert
akkor elég hideg volt ahhoz,
hogy ember legyen. Mellette
kedves volt és fehér. S persze
répás.

Szép, narancssárga orra
volt, fején hordta, peckesen.
Bot volt a karja, és cirok a te-
nyere. Viszont soha nem ciró-
gatott vele. Nem volt lába, nem
zavarta, ellenben lábast, azt ka-
pott. Annak örült eléggé.

A hóember összességében
jól elvult. Álldogált, és bámult
ki a fejéből szenes szemmel.
Hajnaltól estig.

Tököli Krisztián,
Segesvár

Jókedvű jegesmedve
halakra vár,
jóétkű bivaly
füvet kaszál.
A sebes sirály
a vizet pásztázza,
eközben a rája
a tenger fenekét súrolja.
Az éhes jaguár
sebesen fut,
kergeti a lassú lajhárt,
aki elbújt.
Felkerül az étlapra
a kajmán is,
a nyugodt jak
távol maradt,
ő a mázlis.

Márton Tamás,
Csíkszentdomokos

Szombatfalvi Julianna,
Székelykeresztúr

Fülig érő szája,
Puha arcikája,
Seprűnyél a keze,
Nem tud fogni vele.
Orra répa, sála lila,
Kőből van a szeme,
Semmit nem lát vele.
Így is szép ő nekünk,
Végre itt van velünk!

Szabó Bettina,
Dózsa György

Télen mindent hó borít,
Nyáron mindent fű borít.

Télen minden lehül,
Nyáron minden megsül.
Így is, úgy is nagyon jó,
A lényeg, hogy
Boldogak vagyunk.

Demjén Noémi,
Zilah

Széll Barbara,
Tordaharaszto

Az esztelneki III. osztály
és Varga Katalin tanítónő

Fertőtlenítő Béla azt üzeni:
Szünetekben kell használni!
Dörzsöld jól körbe,
Bacik eltüntetve.

Szappan Kati azt üzeni,
Rendszeresen kell használni!
Víz, szappan
és húsz másodperc sikálás,
Öblítés – ugye
már mindjárt más?

Csodaszerek, tiszta kezek,
Bacik sehol sincsenek.
Folytatódhat a tanulás,
Következő szünetben
Ráfér egy újabb tisztítás!

Bakos Zsuzsa,
Szatmárnémeti

Napsugár, Napsugár,
akárcsak a napsugár,
Világít, világít,
álmokat megvilágít.

Játékosan tanulunk,
nevetünk, kacagunk.
Nyelvünket gabalyítja,
össze-vissza gabalyítja.

Ilyen ám a Napsugár!
Rendeljétek, ott terem,
szeretettel megterem.

Csavárdi Harald,
Nagybánya

Tunyogi Zselyke,
Dés

Éppen az iskolába indultam, hátamon táskával, benne sok-sok könyvvel. Zsebemből elővettem az aranyszínű varrással szegélyezett maszkom.

Ahogy föltettem, láthatatlanná váltam. Senki sem köszönt, nem is integetett nekem. Besurrantam az osztályba a nyitott ajtón.

A tanító néni elmondta, hogy a járvány miatt többször és hosszabb ideig kell kezet mosnunk és nem szabad elfelednünk a fertőtlenítést. A vakációs élményekről beszélünk, amiből a vírus miatt idén kevesebb jutott nekünk. Szerettem volna mesélni, de nem vettek észre.

Egy csepp fertőtlenítőt nyomtam a kezemre. Sűrű erdőben találtam magam. Megláttam az erdészt, egy őzikét simogatott. Nem volt rajta maszk, úgyhogy én is levettem a magamét.

Ahogy levettem, láthatóvá váltam. Megkérdeztem az erdészt, miért nincs rajta maszk. Azt válaszolta, hogy az erdőben, a friss levegőn, ahol alig jár ember, nem kell maszkot hordani. Aztán megmutatta, merre jutok haza.

Mire hazaértem, a gyerekek beszorultak a házba. De azért egy jó dologra mégis megtanított bennünket a vírus: az utóbbi időben sokkal tudatosabban élünk és jobban figyelünk a környezetünkre.

Turos Anna, Marosvásárhely

Szász Attila,
Olthévíz

Címlap:

VASS JÓZSEF

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: LÁSZLÓ NOÉMI. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.

Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001

A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: RO45RNCB0106026602080001

B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.

CUI: 210622. Készült a kolozsvári TypoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

NAGY LÁSZLÓ

Adjon az Isten

Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékamba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
korán az ágyra hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temető helyett
életet –
nekem a kérés
nagy szegyen,
adjon úgyis, ha
nem kérem.

OROSZ ANNABELLA rajza

Kék műtűke

E lapszám támogatói:

Vágjátok ki a bélyeget, és ragasszátok nevetek mellé az osztály közös gyűjtőlapjára.

 KÜRTI ANDREA rajza

Ára 5 lej

1

Találd ki!

Újévköszöntő mulatság. Írd be a szavak kezdőbetűjét abba a kockába, ahova a nyíl vezet.

– Anya, ma az iskolában azt mondták, hogy hazudós vagyok.

– De Peti, te még nem is jársz iskolába!

– A számítógép megver sakkban, de kick-boxban én vagyok a jobb!

– Sakkozni bokszolókkal, bokszolni sakkozókkal szeretek.

– Folyton csak ültem a tévé előtt, és sakkjátszmákat néztem. Aztán az orvosom azt mondta, több mozgásra lenne szükségem. Azóta teniszmeccseket nézek.

– Képzeld, kifejlesztettem egy bűvös kockát gyengébb képességűek számára.

– Remek! És mi a lényege?

– Minden oldala azonos színű.

– Minek jön el az ideje, amikor a falióra tizenháromat üt?

– A javításnak!

2

Képrejtvény:
Januárban sok ember teszi ezt.

H=F iiiiii

3

Mit kérdez az apuka?

Írd a meghatározások betűit a számok alá, majd másold át őket az üres, sárga kockákba.

Növényből főzött ital:

--	--	--

1 2 3

Alvás közben látjuk:

--	--	--	--

4 5 6 7

Kést élesít:

--	--	--

8 2 9

Piaci árús:

--	--	--	--

10 6 8 3

9	2	7
---	---	---

5	4	1	1	4	1	6	10	3
---	---	---	---	---	---	---	----	---

1	2	5	2	8	6	9	6	7	3	1	?!
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

harmadik
1. Minden ^{harmadik} nap segíteni Anyának a házimunkában.

detente
2. Naponta ^{detente} rendet rakni az asztalomon.

3. Heti 10 óra számítógépes játék.

2-rossz
4. Mennit heti 4-5-ször sétáltatni.

Aléna
5. Lohat többet addókkal Aléna

Újévi fogadalom – január végén

Térbeli jegesmedve-portré

Vágd ki a téglalapot – ez lesz a kép alapja. Vágd körbe a jegesmedve fejét. Fekete ceruzával vagy filccel rajzold meg a fülét, szemét, orrát. Hajtogasd meg a szaggatott vonalak mentén, majd orrát térben előre tolvagaszd két fülét a kék háttérre. Fess hóesést mögé, ő havazásban még jobban érzi magát.

Hópehely

Vágd ki a négyzetet, a szaggatott vonalak mentén hajtsd nyolcba úgy, hogy a mintás rész felülre kerüljön. Vagdossd be az összehajtogatott lapot, vigyázva, hogy a rétegek ne mozduljanak el egymáson. Ha elkészültél, óvatosan nyisd szét a munkát. Simítsd vagy vasald ki, ragaszd színes papírra. Üdvözetnek is gyönyörű. Most készíts hópehelyet úgy, hogy te magad tervezed meg a mintáját.